

ньому працює значна кількість обслуговуючого персоналу, відбувається постійна зміна проживаючих. Саме тому питанням охорони праці і техніки безпеки в готелях повина приділятися велика увага.

У готелях повинні проводитися заходи щодо профілактики травматизму, створення належних санітарно-гігієнічних умов, електробезпеки, навчання персоналу.

При проектуванні інтер'єрів готельно-ресторанних комплексів невід'ємною складовою є дотримання норм виробничої санітарії і гігієни, контекст котрих розглядає питання, пов'язані з умовами роботи і їхнім впливом на людський організм; розробляє гігієнічні і лікувально-профілактичні заходи, спрямовані на поліпшення і збереження здоров'я працівників, підвищення працездатності і продуктивності праці. Існують декілька гігієнічних критеріїв оцінки умов праці:

- забруднення повітря;
- температура, вологість і швидкість руху повітря;
- рівень шуму;
- освітленість;
- санітарний стан;
- особиста гігієна співробітників.

Врахування усіх вищезазначених аспектів є обов'язковими складовими при проектуванні інтер'єрів готельно-ресторанних комплексів, регламентовані діючими Державними Стандартами до таких видів робіт.

Список використаної літератури

1. Банько В. Г. Будівлі, споруди, обладнання туристичних комплексів так експлуатація : навч. посібник / В. Г. Банько. – Київ: Центр інформаційних технологій, 2006. – 292 с.
2. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів.
3. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація.
4. ДСТУ 30523-97. Послуги громадського харчування.
5. ДСТУ 3279-95. «Стандартизація послуг. Основні положення».
6. ДБН В 2.2-20:2008. Готелі. Будинки і споруди.
7. ДБН В.22.-25:2009. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства).
8. ДСТУ Б А2.4-2-95. Система проектної документації для будівництва. Умовні графічні позначення і зображення елементів генеральних планів та споруд транспорту.
9. ДСТУ Б А2.4-7-95. Система проектної документації для будівництва, правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень.
10. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги.

ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЖИТТЯ НА ПРИКЛАДІ РЕАЛІЗАЦІЇ АПСАЙКЛІНГУ У МЕЖАХ СУЧАСНОГО МІСТА

*Куратник Т.В.
м. Полтава*

Глобалізаційні зміни на початку ХХІ століття охоплюють майже усі сфери людського життя. На людину впливають соціальні, економічні, екологічні та інших фактори, що призводить до погіршення здоров'я населення, а як наслідок виникають демографічні проблеми. Поряд з фінансово-економічними та соціальними проблемами постає проблема запобігання глобальної екологічної катастрофи. Причини екологічної кризи пов'язані і збільшення кількості населення планети, і відповідно задоволення

зростаючих матеріальних потреб людей, що обумовлює розширення масштабів господарської діяльності і призводить до збільшення антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Як наслідок, загострюються проблеми глобального забруднення навколишнього середовища, глобальної зміни клімату, виснажуються природні ресурси планети, зростає кількість техногенних катастроф.

Вивченням проблем, що виникають в галузі охорони навколишнього середовища та екології, займалися М. Бринчук, С. Боголюбова, М. Васильєвої, В. Волошина, Р. Гізатуллін, А. Голіченкова, О. Дубовик, Т. Захарченко, Т. Злотникова, О. Колбасова, О. Миняєва, А. Молчанова, Р. Остіна, В. Петрова, В. Протасова, К. Ситника, А. Тарнавського, Ю. Шемшученко, Б. Щербицького, А. Яблокова та інших учених.

Міжнародний аспект забезпечення екологічної безпеки, екологічних прав людини розглянуто в працях С. Бахіна, В. Карташкіна, І. Лукашука, Е. Нестеренко, Н. Нікітенко, Ю. Платонова, Е. Пушкарьова, А. Тимошенко, Ю. Тихомирова, І. Фархутдінова, А. Шишко.

В Україні різні аспекти екологічної політики держави вивчали: О. Балацький, І. Бістрякова, О. Векліч, П. Гаман, О. Дацій, Д. Добряк, О. Драган, Т. Іванова, О. Лазор, Л. Мельник, Я. Радиш, М. Хвесик, А. Качинський, А. Надежденко, В. Тищенко, Ю. Бут, Є. Карташов та ін. [2].

Справедливо висловлюється думка, що наша здатність створювати досконалі речі значно випередила свідомість, а з прогресом техніки і технології падає мораль. З нагромадженням знань, зокрема про закономірності розвитку природи, послаблюються етичні почуття до природи. Зменшився безпосередній контакт більшості людей із природою, а отже, сприйняття і розуміння її процесів та явищ. Людина, далека від природи, не усвідомлює не тільки масштабів антропогенного впливу на природу, але й своєї залежності від природи (стан здоров'я, якість продуктів харчування, питної води, повітря, потреби у рекреаційному забезпеченні тощо). Залежність розвитку суспільства від природного середовища виявляється у формі природних обмежень економічного розвитку (дефіцит деяких природних ресурсів), у вирішенні продовольчої проблеми (залежність від природних умов), у впливі на здоров'я населення тощо. Останнім часом заклики до нової екологічної етики почали лунаати у політичних колах промислових держав. Саме етика може сформувати уявлення про «екологічний імператив» – заборонену межу, переступати яку людство не має права ні за яких обставин, оскільки це означало б деградацію і загибель. Норми екологічної етики акумулюють історичний досвід людства, вони є найважливішими духовними цінностями. Екологічну етику, на думку А. Качинського, можна розглядати як засіб соціальної регуляції поведінки людей щодо природи. Суть моралі об'єднує об'єктивне та суб'єктивне, свідомість та поведінку, спонукання, мотиви та дії людини. Суспільство більше уваги приділяє удосконаленню технологій, які не завжди, з точки зору збереження природи, доцільні, тобто екологічно чисті, і значно менше – моральному удосконаленню людини. На часі привести у відповідність наші технічні знання та мораль. Те, що є антиекологічним, повинно визнаватися як аморальне. Слід зазначити, що екологічні етичні норми певною мірою є примітивними у порівнянні з еколого-правовими. Водночас значення екологічних норм важко переоцінити, оскільки вони засвоюються з дитинства, підсвідомо визначають поведінку людини та її ставлення до природи. Вони дозволяють орієнтуватися у складних ситуаціях вибору лінії поведінки, коли моральні норми компенсують незнання юридичних. Еколого-правові норми діють більш ефективно, якщо вони ґрунтуються на нормах моралі і належать до системи внутрішніх регуляторів поведінки.

Подолання екологічної кризи, яка вразила всі континенти земної цивілізації, в сучасних умовах може здійснюватись тільки в межах сформованості екологічної

культури як особливої специфічної і, певно, найістотнішої форми культури в цілому.

Стосовно екологічної культури, то вона своїми цілями спрямована на створення бажаного устрою в природі, і на виховання високих гуманістичних життєвих цінностей та орієнтирів у людському житті.

Дієвим засобом формування екологічної культури є екологічна освіта, екологічне виховання і екологічна діяльність. «Екологічна освіта, – за визначенням О. Салтовського, – це психолого–педагогічний процес впливу на людину, метою якого є формування теоретичного рівня екологічної свідомості, що в систематизованому вигляді відображає різноманітні сторони єдності світу, закономірності діалектичної єдності суспільства та природи, певних знань та практичних навичок раціонального природокористування» [3, 187]. Специфіка такого виду освіти полягає в тому, що вона повинна базуватися на принципі «випереджаючого відображення». Тобто у свідомості людини має відбуватися постійна оцінка можливих наслідків втручання в природу як безпосередніх, так і майбутніх. Екологічна освіта покликана допомогти людині усвідомити причини можливих екологічних змін, підказати шлях їх попередження. Філософія виживання людства спонукає будувати освітній процес з урахуванням загрози для довкілля. Тривалий час людство, зачароване успіхами науки, було «приспане» так званим науково обґрунтованим управлінням природним комплексом, але раптом виявилось, що ми недостатньо знаємо механізми функціонування біосфери, щоб розумно управляти ними. Наука навчила людей, як дедалі більше і більше брати від природи, як впливати на неї, щоб мати більше хліба і нафти, вугілля і м'яса, як швидче перевозити величезні вантажі на великі відстані, як одержати нові види потужної енергії, що зробила можливим проникнення людини в космос. Але наука поки ще дуже мало досягла в забезпеченні охорони природи. Склалось становище, коли, маючи потужні засоби впливу на природу, ми ще не можемо уявити всі наслідки застосування цих засобів, не завжди бачимо ту ланцюгову реакцію, яка викликається нашим втручанням у природні процеси. Сьогодні створилася ситуація, за якої використання природних ресурсів без достатніх екологічних знань стає неприпустимим. Успішне розв'язання проблеми екологічної безпеки можливе лише за умови екологічної освіти громадян, яка поєднується з їхнім екологічним вихованням. Екологічна освіта виступає як самостійний елемент загальної освіти. Екологічні знання включають розуміння та усвідомлення дії екологічних законів, принципів взаємовідносин різних об'єктів природи між собою та з людиною, організації, управління, використання природи та її ресурсів для забезпечення життєдіяльності людини та суспільства.

На сьогодні освіта з питань навколишнього середовища в Україні здійснюється в межах формальної і неформальної освіти. Формальна охоплює вихованців дошкільних закладів, учнів загальноосвітніх шкіл усіх типів, студентів середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, а також слухачів різних курсів підвищення кваліфікації, спеціалістів. Неформальна освіта охоплює молодь і дорослих з усіх верств населення, які одержують природоохоронні відомості індивідуально або колективно з джерел масової інформації чи в процесі разових заходів. Екологічний аспект починає органічно включатись у процес освіти всіх вікових категорій, що відповідає концепції "неперервної освіти" [3,189].

У навчальних закладах наразі запроваджено цілу систему спеціальних курсів, що мають на меті формування екологічної культури підростаючого покоління. Учні отримують необхідні теоретичні знання з екологічної грамотності, проте на жаль не мають практичних навик та свідомого впровадження цих знань у власне життя. Саме тому і постає потреба в додатковій «неформальній освіті», яка формує практичні знання із збереження екології та забезпечення власної екологічної безпеки.

Остатніми роками все більшої популярності набуває такий напрям екодизайну

як апсайклінг. Апсайклінг – це «друге життя» речей, вироблених із вторинної сировини. Цей цікавий напрям мистецтва доступний кожному. Основна мета цього проєкту зберегти природу, шляхом вторинної переробки непотрібних речей.

У Європі, та й в усьому світі, слово «апсайклінг» вже давно стало звичним, а речі, зроблені зі сміття, користуються неабияким попитом. Для поціновувачів оригінальних дизайнерських ідей існують журнали та сайти, а на базі технологій апсайклінгу молодь створює старт-апи для розвитку власного бізнесу.

Ідея апсайклінгу об'єднує між собою безліч модних напрямів в мистецтві, а також технік hand-made. Сюди можна віднести арт-пластик, плетіння з газетних трубочок, кінусайгу, печворк і безліч інших. Хтось працює з деревними відходами, хтось віддає перевагу пластику, а для деяких джерелом натхнення служать залишки механізмів. З легкістю віяння підхопили і дизайнери, що випускають цілі колекції одягу та аксесуарів.

Сучасне місто та суспільство загалом прагне до реалізації у своєму житті нових прогресивних ідей. Апсайклінг – це саме той напрям дизайну, який, на нашу думку, має великі перспективи у розвитку сучасного міста та спрямований на зміну світобачення його мешканців. Екологічні проблеми сучасності стосуються абсолютно кожного з нас. Проблема переробки відходів набуває катастрофічних перспектив.

Якщо розглядати наше рідне місто, то проблема переробки та утилізації відходів стоїть дуже гостро. Адже у Полтаві не має навіть сміттепереробного заводу, будівництво якого мало розпочатися ще 7 років тому.

Варто відзначити, що на сьогодні за підтримки ініціативних груп (наприклад, громадський рух «ЕкоЛтава») у Полтаві з'явилися ємкості для сортування побутових відходів майже у всіх частинах міста. Відповідальні мешканці мають можливість відсортувати відходи за різновидами для їх подальшої переробки. Також у більшості навчальних закладів проводяться різноманітні заходи, спрямовані на формування екологічної свідомості молоді міста.

Формування екологічної свідомості молодого покоління є запорукою екологічної безпеки людства. Екологічна культура і система екологічної освіти розкривають могутні резерви кожної особи та залучають творчий потенціал людей для освоєння і впровадження у реальне буття новітніх надвисоких технологій без нанесення будь-якої шкоди навколишньому і соціальному середовищу, що відповідає сучасним вимогам суспільства. Тільки вони здатні передавати сьогоdnішньому та майбутньому поколінням інформацію та зразки діяльності, певні духовні цінності та принципи, що спрямовані на виживання людства, збереження природи.

Список використаних джерел

1. Екологічний бум: зелене світло для маркетологів / [Ел. ресурс] // Режим доступу: <http://www.lesovod.org.ua/node/11756>
2. Омаров А.Е. Екологічна безпека як чинник національної безпеки України. / [Ел. ресурс] // Режим доступу: http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol5/visnyk_nuczu_19_2016_2.pdf
3. Хилько М. Екологічна безпека України. К. – 2017. – 267с.
4. Чумак О.В. Екологічна культура як складова інноваційної культури суспільства третього тисячоліття. / [Ел. ресурс] // Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_47_185.pdf